

JU Srednja medicinska škola – Jezero Sarajevo
Patriotske lige 67a, 71000 Sarajevo,
Tel : 00387 33 44 39 87, Tel.fax : 00387 33 22 56 25 ;
e-mail: ssmsta@bih.net.ba, www.smsjezero.edu.ba

Broj: 02-7-963-2/2020
Sarajevo, 31.8.2020. godine

Na osnovu tačke 7. Naredbe Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva, u cilju daljeg praćenja situacije i poduzimanja mjera radi spriječavanja i ranog otkrivanja slučaja bolesti izazvene novim koronavirusom (COVID-19) od 12.06. 2020. godine, br. 01-33-3510/2020, člana 2. Naredbe MONKS-a o donošenju i objavi Kriznog plana pripravnosti i odgovora na COVID-19 na zvaničnoj web stranici škole od 26.08.2020. godine, br. 11-34-31987/20, te Uputstva MONKS-a o organizaciji i realizaciji odgojno-obrazovnog rada u osnovnim i srednjim školama na području Kantona Sarajevo (za period od 14.09.-09.10.2020. godine), od 09.09.2020., br. 11-34-31987-5/20, direktorica JU Srednja medicinska škola- Jezero Sarajevo, donosi

KRIZNI PLAN PRIPRAVNOSTI I ODGOVOR NA POJAVU COVID-19

1. UVOD

1.1. Osnovne informacije o COVID-19

Globalna pandemija nove koronavirusne bolesti 2019 (COVID-19), uzrokovana sa SARS koronavirusom, započela je u decembru 2019. Godine. Novi betakoronavirus je sličan koronavirusu teškog akutnog respiratornog sindroma (SARS-CoV) i koronavirusu respiratornog sindroma Bliskog istoka (MERS-CoV).

Kod mnogih osoba sa COVID-19 razvija se blaga ili nekomplikirana bolest. Simptomi uključuju kombinaciju sljedećih:

- **Groznica i povišena temperatura**
- **Kašalj**
- **Teškoće u disanju**
- **Bol u mišićima**
- **Umor.**

Pored navedenih glavnih simptoma, određeni pacijenti imaju simptome kao što su grlobolja, curenje iz nosa, proliv, gubitak osjeta okusa i mirisa.

Približno 14% razvije ozbiljnu bolest koja zahtijeva hospitalizaciju i oksigenaciju, a 5% zahtijeva prijem u jedinice intenzivne njege. U teškim slučajevima COVID-19 infekcija može biti komplikovana sa akutnim respiratornim distres sindromom (ARDS), sepsom i septičkim šokom, multiorganskim zatajenjem, uključujući akutno oštećenje bubrega i oštećenje srca. Starija dob i komorbidne bolesti označene su kao faktor rizika za smrtni ishod.

Ljudi mogu oboljeti od COVID-19 ukoliko unesu virus u organizam udisanjem sitnih kapljica porijeklom od oboljelih od COVID-19 koji ih šire kašljanjem, kihanjem ili dodirivanjem površina rukama.

2. ORGANIZACIJA RADA U ŠKOLI

U skladu sa aktuelnom epidemiološkom situacijom, na osnovu Naredbe MONKS-a br. 11-34-31987/20 od 26.08.2020. godine, JU Srednja medicinska škola-Jezero Sarajevo provodit će online nastavu u školskoj 2020/2021 godini, slijedeći Uputstvo o organizaciji i realizaciji odgojno-obrazovnog procesa, Metodologiju realizacije online nastave u KS i Smjernice za izradu digitalnog obrazovnog sadržaja i praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje učenika. Slijedeći odredbe Uputstva MONKS-a o organizaciji i realizaciji odgojno-obrazovnog rada u osnovnim i srednjim školama na području Kantona Sarajevo (za period od 14.09.-09.10.2020. godine), od 09.09.2020., br. 11-34-31987-5/20, za učenike 1. i 4. razreda će se realizirati kombinovani model nastave.

Provođenje nastave organizira se uz striktno i kontinuirano pridržavanje Naredbe Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva od 20.08.2020., br. 10/12, odnosno preporuka donijetih od strane mjerodavnog ZZJZFBiH (higijensko-epidemioloških mjera), Preporuka za škole u kontekstu COVID-19 za školsku 2020/2021 godinu, sačinjenih od strane ZZJZFBiH, Smjernica za prevenciju i kontrolu infekcije COVID-19 u osnovnim i srednjim školama u Kantonu Sarajevo, donesenim od strane JU Zavod za javno zdravstvo KS od 18.08.2020. godine, uz primjenu aktivnosti vezanih za Kontrolnu listu za COVID-19.

3. HIGIJENSKO-EPIDEMIOLOŠKE SMJERNICE

3.1. Opće higijensko-epidemiološke smjernice za uposlenike

- Uposlenici i posjetioci škole dužni su da se pridržavaju propisa o nošenju zaštitnih maski u zatvorenom prostoru.
- Uposlenici su dužni mjeriti tjelesnu temperaturu u kućnim uslovima, prije dolaska u školu.
- Ukoliko dođe do promjene zdravstvenog stanja uposlenika ili člana njegove porodice, a koja indicira na COVID-19, naročito u slučaju registriranja povišene tjelesne temperature, potrebno je kontaktirati direktora škole, te u tom periodu ne dolaziti u školu. Nakon obavljenih medicinskih procedura i donošenja mišljenja od strane nadležnih zdravstvenih službi o bezbjednosti kontakata takve osobe nakon preboljele bolesti, nesmetano je obavljanje radnih zadataka u školi.
- Na ulazu u školu obavezno je dezinficirati obuću na adekvatnoj podlozi.
- Pri ulasku uposlenika i posjetilaca škole, obavezna je kontrola tjelesne temperature od strane nadležnog uposlenika, pomoću bezkontaktnog toplomjera. Ukoliko se kod uposlenika registruje povišena tjelesna temperatura, oni ne pristupaju svojim radnim obavezama, upućuju se da se obrate nadležnom ljekaru i napuštaju prostorije škole (ako nastupi promjena zdravstvenog stanja u toku radnog vremena, a koja indicira na COVID-19 ili sezonski grip, uposlenik je takođe dužan odmah napustiti školu i javiti se nadležnom ljekaru). Kada se povišena tjelesna temperatura registruje kod posjetilaca škole (trećih lica), boravak u školi im nije dozvoljen.
- Uposlenici trebaju redovno evidentirati vrijeme dolaska i odlaska iz škole, na odgovarajućoj listi koja se nalazi na ulazu u školu.
- Škola treba osigurati da su na radnom mjestu sve površine čiste i higijenski ispravne.
- Nakon eventualnog korištenja godišnjeg odmora ili bolovanja, uposlenik treba obavezno ispuniti COVID-upitnik.
- Najmanje tri puta dnevno čistiti i dezinficirati dodirne tačke u zgradama kao što su ručke na vratima, ručke na prozorima, slavine u toaletima i kuhinjama, tipke vodokotlića, daljinske upravljače, prekidače za struju, zvona na vratima, pultove za prijem stranaka te druge dodirne površine koje koristi veći broj osoba.
- Najmanje dva puta dnevno čistiti i dezinficirati dodirne površine kao što su: radne površine, pametne i druge telefone, laptope, tastature i kompjutere u skladu s uputama za korisnike.

- Prostorije za sastanke, edukacije i druge prostore gdje se okuplja veći broj osoba očistiti i dezinficirati nakon svakog sastanka.
- Staviti sredstva za dezinfekciju ruku na vidljiva mjesta svuda u školi i osigurati da se ova sredstva redovno nadopunjavaju.
- Za pranje ruku u toaletima osigurati toplu tekuću vodu i sapun, kao i papirne ubruse za jednokratnu upotrebu.
- Površine u toaletima, kupatilima, WC kabinama, treba očistiti, oprati i dezinfikovati najmanje jednom dnevno. Za dezinfekciju kontaminiranih površina i materijala ne treba koristiti bocu s raspršivačima, jer prskanje može dodatno proširiti virus i uzrokovati udisanje štetnih čestica i hemikalija.
- Krpe koje se koriste za brisanje različitih površina ne smiju se miješati.
- Postaviti kante za otpatke s poklopcima za sigurno odlaganje iskorištenih papirnih ubrusa i drugog otpada u toaletima i drugim prostorijama. Kante za otpatke se moraju prazniti najmanje jednom dnevno.
- Preporučuje se čišćenje i vlažno pranje, a potom dezinfekcija radnih prostorija, bez prisustva ljudi. Prostorije i površine koje se očiste i dezinfikuju, mogu se ponovo koristiti pola sata nakon dezinfekcije (uz obavezno provjetranje).
- Koristiti telefone, video-konferencije i internet za poslovanje što je više moguće kao zamjenu za sastanke.
- Kada su sastanci neophodni, organizirati ih u što većim prostorijama, te ostaviti dovoljan razmak (1-2 metra) između osoba.
- Izbjegavati rukovanje, te podsticati održavanje distance od najmanje 1,5 metar tokom razgovora.
- Redovno, najmanje dva puta dnevno, provjetravati sve prostorije.
- Promovirati pravilno i redovno pranje ruku od strane uposlenika.
- Kašljati i kihati u unutarnju stranu lakta ili maramicu koju odmah nakon upotrebe treba baciti).
- Upućivati na edukaciju osoblje, roditelje i učenike o COVID-19 (simptomi, komplikacije, način prenošenja i sprječavanja prijenosa), putem validnih izvora kao što su federalne i kantonalne zdravstvene ustanove, Svjetska zdravstvena organizacija (SZO), UNICEF.

3.2 Zdravstveno-epidemiološke smjernice za uposlenike, roditelje i učenike škole

U periodu od 14.09.-09.10.2020. godine, uposlenici, roditelji i učenici škole dužni su da se pridržavaju svih propisanih epidemioloških mjera, preporuka i smjernica navedenih u odgovarajućem dijelu Uputstva MONKS-a o organizaciji i realizaciji odgojno-obrazovnog rada u osnovnim i srednjim školama na području Kantona Sarajevo, od 09.09.2020., br. 11-34-31987-5/20.

Iz navedenog Uputstva, naglašava se sljedeće:

- Odgovornost je roditelja da na dnevnoj bazi kontrolišu tjelesnu temperaturu učenika prije i poslije škole, te da školu obavezno obavijeste o eventualnim slučajevima infekcije COVID-19 u krugu porodice. Obaveza je roditelja da ne šalju učenike u školu ukoliko imaju bilo kakve simptome COVID-19 ili sezonske gripe, nego da se jave školskom dispanzeru i traže daljnja ljebarska uputstva za liječenje učenika. Škole zadržavaju pravo da u svakom momentu mjere temperaturu učeniku, ukoliko učenik pokazuje vanjske manifestacije bolesti ili slabosti organizma. U slučaju da roditelji prijave školi da je porodica/učenik imala kontakt sa inficiranom osobom, učenik se preventivno upućuje na pohađanje online nastave u trajanju od 15 dana.

- Uprava škole i razrednici, dužni su obavijestiti roditelje o sljedećem:
-da ne dolaze u pratnji djeteta ako imaju simptome respiratorne bolesti (povišena tjelesna temperatura, kašalj, poteškoće u disanju, poremećaj osjeta njuha i okusa), ako im je izrečena mjera samoizolacije ili ako imaju saznanja da su zaraženi s COVID-19
-da ne dovode dijete u školu ako dijete ima simptome respiratorne bolesti (povišena tjelesna temperatura, kašalj, poteškoće u disanju, poremećaj osjeta njuha i okusa) ili ako je dijete zaraženo s COVID-19.
- Ukoliko učenik razvije bilo koji od simptoma COVID-19 ili sezonske gripe u školi, učenik se izoluje u posebnu prostoriju (za Srednju medicinsku školu-Jezero: kabinet za Praktičnu nastavu br. 2), a nastavnik kontaktira drugo ovlašteno lice škole (dežurni profesor, pedagog, socijalni radnik, pomoćnik direktora) da pozove roditelje/staratelje učenika/ice da odmah dođu po učenika u školu i obrate se nadležnom ljekaru. Dok ovlašteno lice škole kontaktira roditelje i dok roditelji ne preuzmu učenika, za učenika se obezbjeđuje briga od strane dežurnog profesora ili pedagoga ili socijalnog radnika.
- Nakon dolaska roditelja u Srednju medicinsku školu-Jezero, po učenika sa simptomima COVID-a 19 ili sezonske gripe, a koji je proveo izvjesno vrijeme u prostoriji predviđenoj za takve situacije - kabinet br. 2, potrebno je na adekvatan način izvršiti dezinfekciju kabineta. Dok se ne izvrši dezinfekcija i prozračivanje te prostorije, nije dozvoljen ulazak u nju.
- Ukoliko dođe do potvrde infekcije COVID-19 kod učenika ili nastavnika odjeljenje preventivno odmah prelazi na online sistem nastave (u skladu sa Metodologijom online nastave) u narednih 15 dana. Ukoliko među učenicima ili nastavnicima ne bude verifikacije infekcije ili simptoma COVID-19, vraćaju se u redovan nastavni proces po do tada utvrđenom modelu. O događaju se obavještava Ministarstvo, a obaveza je stručnih službi škole da na dnevnoj osnovi telefonski kontaktiraju roditelje učenika i nastavnike koji su u samoizolaciji kako bi pratili stanje učenika/nastavnika (u Srednjoj medicinskoj školi-Jezero takvu vrstu kontakata dužni su obavljati razrednici i PPS služba škole).

3.2. Čišćenje i dezinfekcija prostorija u kojima je boravila osoba pod sumnjom na zarazu COVID-19

Budući da virus COVID-a 19 može preživjeti na površinama različitih materijala najmanje 2-3 dana, površine potencijalno kontaminirane virusom COVID-19 treba očistiti i dezinficirati. Nakon što je osoba pod sumnjom na COVID-19 napustila prostorije u kojima je boravila, u njih se ne smije dopustiti ulazak drugih osoba sve dok te prostorije ne budu očišćene i dezinficirane.

Neutralni deterdžent i vodu treba koristiti za generalno čišćenje, a za dezinfekciju treba upotrebljavati sredstva koja su odobrena i efikasna protiv COVID-19. Dezinfekciona sredstva koja preporučuje Evropski centar za prevenciju i kontrolu bolesti (ECDC) zasnivaju se na sljedećim aktivnim supstancama:

- Natrijum hipohlorit 0,05-0,5%
- Etanol 70%
- Glutaraldehyd 2%/
- Izopropranol 50%
- Benzalkonijum hlorid 0,05%
- Natrijum hlorid 0,23%

Prilikom korištenja sredstava za čišćenje i dezinfekciju važno je:

- Pridržavati se uputa za korištenje koje je naveo proizvođač sredstva.
- Izbjegavati kontakt sredstva s očima i kožom, te ga držati dalje od dohvata djece.
- Ne miješati različita sredstva za čišćenje, te provjetravati prostorije u kojima se koristi sredstvo za čišćenje.
- Za dezinfekciju kontaminiranih površina ili materijala izbjegavati upotrebu raspršivača, proučiti kontaktno vrijeme i ostaviti da sredstvo djeluje prema uputama proizvođača.
- Dezinfekcija se provodi registriranim dezinfekcijskim sredstvom koje djeluje na viruse prema uputama proizvođača.
- Alternativno se može koristiti i 0,05 % natrijev hipoklorit (5% izbjeljivač koji se koristi u domaćinstvima razrijeđen s vodom u omjeru 1:100) ili 70% etilni alkohol za osjetljive površine

Čišćenje prostora:

Za čišćenje je potrebno pripremiti: rukavice, zaštitne maske, radnu odjeću, plastične vrećice, krpe, deterdžent i dezinfekcijsko sredstvo, kantu sa vodom i brisače za pod. Ako se čiste površine i predmeti koje je koristila bolesna osoba onda se preporučuje i nošenje zaštitnih naočara. Ako je maska navlažena ili zaprljana, mora se odmah zamijeniti novom čistom i suhom maskom.

Upute za čišćenje:

- Prije početka čišćenja, staviti hiruršku masku i rukavice. Izbjegavati dodirivanje lica i očiju tokom čišćenja.
- Držati prozore otvorenim da se prostor provjetrava i/ili uključiti ventilaciju.
- Očistiti pod neutralnim deterdžentom, te nakon toga dezinficirati prema uputama proizvođača za pripremu sredstava za dezinfekciju.
- Čišćenje i dezinfekciju poda provoditi od jednoga kraja prostorije do drugog. Izbjegavati prelazak s područja koje nije očišćeno na očišćeno područje kako ne bi ponovno došlo do kontaminacije očišćenog područja.
- Očistiti toalete, uključujući WC školjku i sve dostupne površine u toaletu neutralnim deterdžentom, te nakon toga dezinficirati.
- Nakon čišćenja, pažljivo skinuti zaštitnu opremu, staviti u dvostruku plastičnu kesu i ostaviti 72 sata prije pranja, a zatim oprati ruke sapunom i toplom tekućom vodom u trajanju od minimum 20 sekundi.
- Ukoliko su se upotrebljavale rukavice za višekratnu upotrebu treba ih očistiti sapunom i vodom i dekontaminirati 0,5% rastvorom natrijum-hipohlorita.
- Radnu odjeću treba mehanički oprati (90°C) uz dodatak deterdženta za veš. Nakon toga, oprati ruke sapunom i toplom vodom, presvući se i istuširati.
- Ukoliko se koriste rukavice za jednokratnu upotrebu, one se nakon završetka čišćenja bacaju u duplu plastičnu kesu, a ruke se temeljito operu sapunom i toplom vodom u trajanju od 20 sekundi.
- Zatim skinuti hiruršku masku i ubaciti u duplu plastičnu kesu. Maska se skida odgovarajućom tehnikom: ne dirati prednji dio, već otkopčati masku i staviti je u plastičnu kesu, a zatim opet oprati ruke sapunom i toplom vodom.
- Otpad nastao tokom čišćenja (krpe, jednokratne rukavice, hirurške maske i dr.) koji je odvojen u duplu plastičnu kesu (koja je dobro zavezana ili obmotana ljepljivom trakom), može se nakon 72 sata odložiti u kante sa komunalnim otpadom.
- Istuširati se i odmah presvući odjeću odmah nakon čišćenja. Ostaviti prozor otvoren i/ili ventilaciju uključenom da se prostorija temeljito prozračí.

Napomena:

U skladu sa epidemiološkom situacijom vezanom za COVID-19 i uputama nadležnih institucija, moguće su izmjene i dopune ovog Plana, što će biti blagovremeno i adekvatno oglašeno.